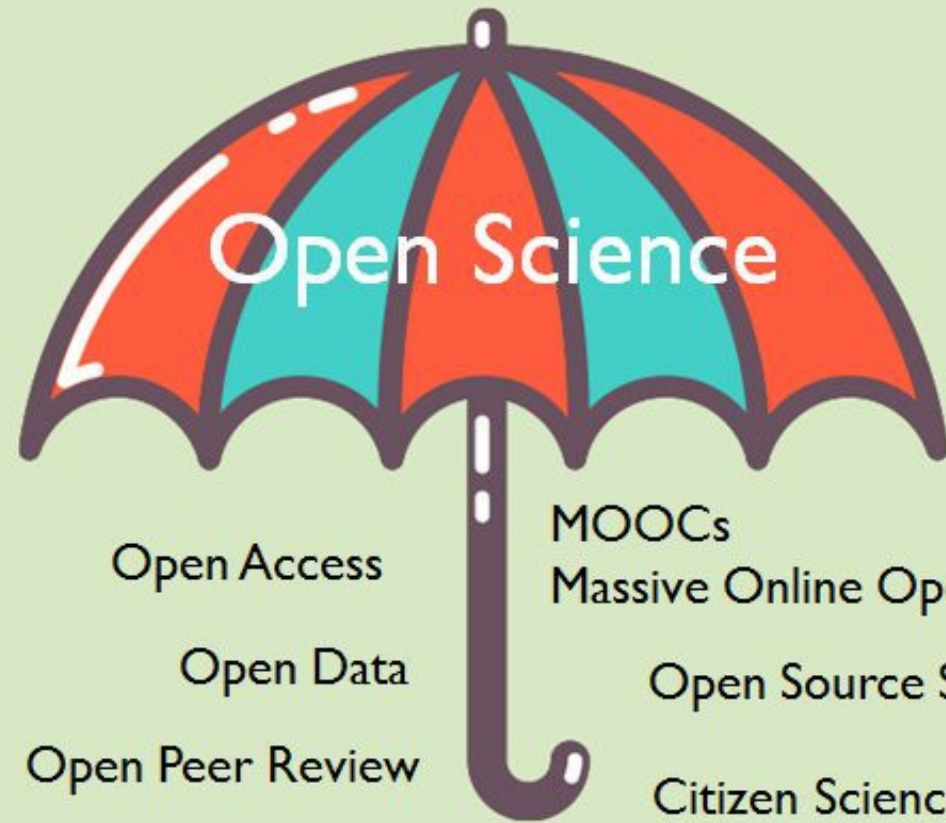

Åpen forskning i et droneperspektiv

Johanne Raade
Bibliotekdirektør

Universitetsbiblioteket
UiT Norges arktiske universitet

Narma-konferansen
Mars 2019

Open Science

Open Access

Open Data

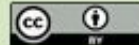
Open Peer Review

MOOCs

Massive Online Open Courses

Open Source Software

Citizen Science

Pablo Dorta-González, 2017

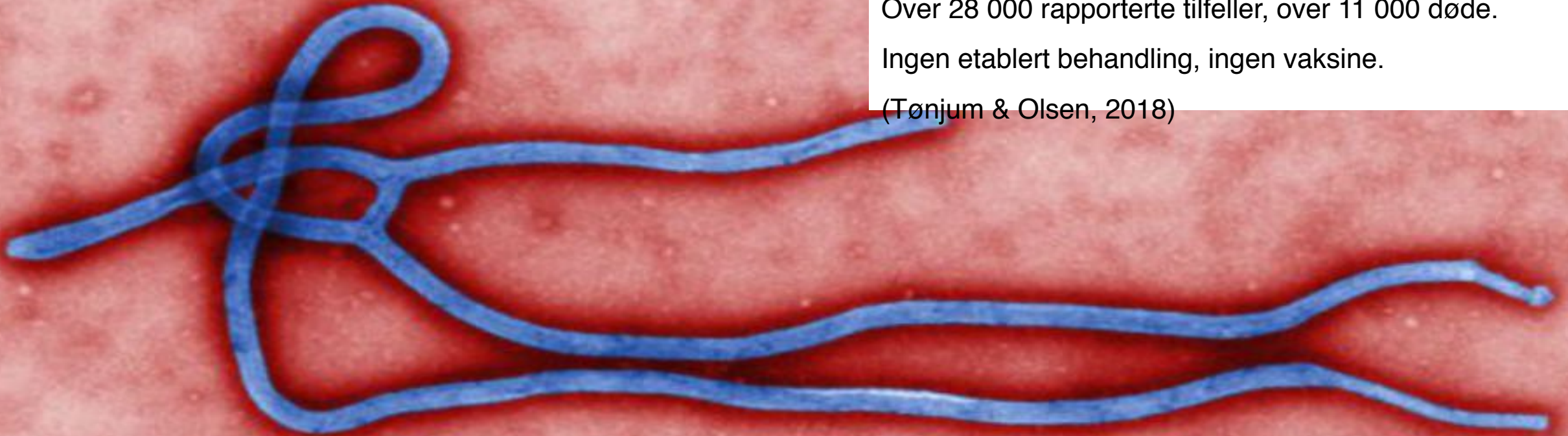
Ebola-utbrudd 2013-2016 i Guinea, spredning til Liberia og Sierra Leone.

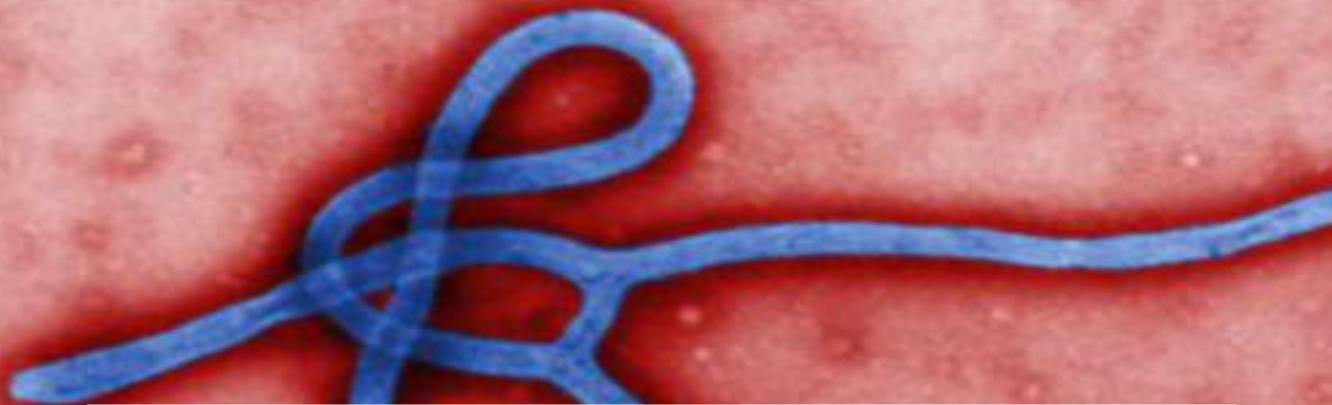
Av WHO erklært som en internasjonal krise.

Over 28 000 rapporterte tilfeller, over 11 000 døde.

Ingen etablert behandling, ingen vaksine.

(Tønjum & Olsen, 2018)

“We urge researchers working on outbreaks to embrace a **culture of openness.**”

“In an **increasingly connected world** [...] with new ways to collect clinical and epidemiological data, could transform our response to outbreaks.”

”[T]he **power** of these potentially massive data sets to combat epidemics will be realized only if the data are **shared as widely and as quickly as possible.**”

(Yozwiak et al., 2015, vår utövning)

COMMENT

BIG DATA Three books on exabytes, in academia, business and governance **p.480**

DESERTS On the natural and cultural abundance of arid places **p.482**

REPRODUCIBILITY Validation is still vital, even if antibodies are recombinant **p.483**

OBITUARY Robert A. Berner, carbon-cycle geochemist, remembered **p.484**

SAMUEL ARANDA/PANOS

Nurses at the Kenema hospital in Sierra Leone, which contributed data to early efforts to sequence the genome of the Ebola virus from the West Africa outbreak.

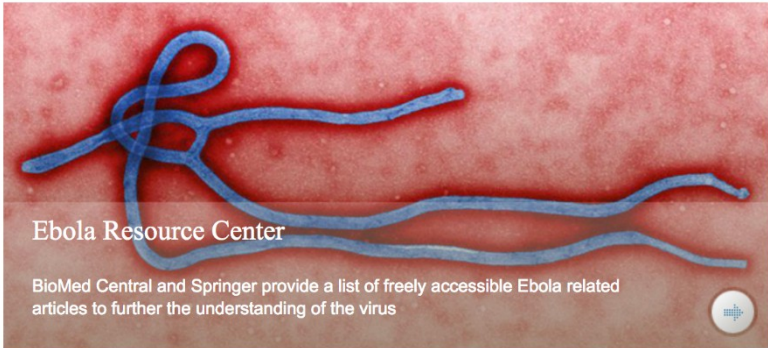
Make outbreak research open access

Establish principles for rapid and responsible data sharing in epidemics, urge Nathan L. Yozwiak, Stephen F. Schaffner and Pardis C. Sabeti.

Last April, five months into the largest Ebola outbreak in history, an international group of research-

sequenced 99 more Ebola genomes, from patients at the Kenema Government Hospital in Sierra Leone.

front lines and in immediate danger; some later died. We were amazed by the surge of collaboration that followed. Numerous

Ebola Resource Center

BioMed Central and Springer provide a list of freely accessible Ebola related articles to further the understanding of the virus

BioMed Central
The Open Access Publisher

Read open access articles on Ebola

Articles are continuously updated

Outbreak prevention and control gateway

A collection of content and resources from BMC

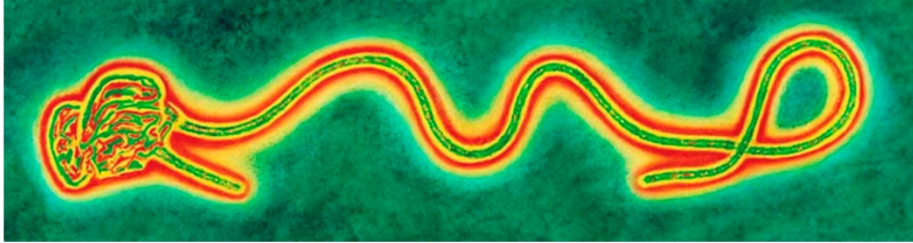
Ebola Resource Center

The Ebola outbreak in West Africa is the largest and most complex in history. It has been declared a public health emergency of international concern by the World Health Organization (WHO).

<https://www.springer.com/biomed/virology/spotlight+on+ebola?SGWID=0-1771314-0-0-0>

thebmj Research Education News & Views Campaigns Archive

Ebola virus disease – BMJ resources are freely available

This page was created during the 2014 Ebola outbreak to offer the latest guidance for healthcare workers outside affected regions.

For those working in areas affected by Ebola, please refer to local guidance for the most relevant information. For volunteer doctors, see this BMJ Careers article covering medicolegal issues.

<https://www.bmj.com/ebola>

The NEW ENGLAND JOURNAL of MEDICINE

SPECIALTIES TOPICS MULTIMEDIA CURRENT ISSUE LEARNING/CME AUTHOR CENTER

Ebola Virus

A collection of articles and other resources on Ebola virus, including clinical reports, management guidelines, and commentary.

SHARING DATA IN A PUBLIC HEALTH EMERGENCY

The case for sharing data, and the consequences of not doing so, have been brought into stark relief by the Ebola and Zika outbreaks. The *New England Journal of Medicine* encourages investigators to share their findings about the recent Ebola outbreak in the Democratic Republic of Congo in an open and collegial manner. The *Journal* will not consider data shared in such a manner to be prior publication when making decisions about the suitability of a submission for publication.

<https://www.nejm.org/ebola-virus>

ELSEVIER

Home Health Journals in Health EBOLA: Special collec...

EBOLA: Special collection of the latest research

Due to the recent Ebola outbreak, we have collated a special collection of the latest research published in Elsevier journals. In this collection we want to highlight the rich array of key research taking place which aims to understand, detect and treat the virus.

<https://www.elsevier.com/health/journals/ebola-special-collection-of-the-latest-research>

To sentrale utvalg i Unit som arbeider med disse problemstillingene

- Fagutvalg forskning

Navn	Stilling	Institusjon
Johanne Raade	Bibliotekdirektor	UIT
Katrine Weisteen Bjerde	Fagdirektor	Unit
Tove Karin Stølen	Direktor for fellestjenester	Forskningsrådet
Morten Irgens	Prorektor for forskning	OsloMet
Gro Anita Fonnes Flaten	Prorektor for forskning	HVL
Sveinung Skule	Direktor	NIFU
Kristin Bjordal	Direktor regional forskningsstøtte	OUS
Gunnar Boe	Administrerende direktor	Uninett Sigma2
Vigdis Kvalheim	Administrerende direktor	NSD
Ragnar Lie	Sekretær for UHR Forskning	UHR
Håvard Hansen	Prodekan for forskning på SV-fakultetet	UIS
Robert Bjerknes	Viserektor	UiB
Torbjørn Svendsen	Professor og direktor	NTNU Digital
Lex Nederbragt	Førstelektor, Institutt for biovitenskap	UiO
Siri Sæther	Administrativ leder, bibliotek	NINA
Tor Ingebrigtsen	Spesialrådgiver	UNN
Bjørn Tore Gjertsen	Forskningsdirektor	Helse vest RHF
Tomas Nordlander	Forskningsdirektor	IFE

- Forhandlingsrådet

Anna Løken, Høgskolen i Innlandet
Gro Heidi Råmunddal, Vestre Viken HF
Hanne Graver Møvig, UiO
Jesper Christian Mørch, UiA
Johanne Raade, UiT
Maria-Carme Torras i Calvo, UiB
Rune Brandshaug, NTNU
Siri Aashaug Sæther, NINA
Tanja Storsul, Institutt for samfunnsforskning
Observatør: Kjell Tjensvoll frå
Helsebiblioteket ved Folkehelseinstituttet

Unit

- **§1 Formål**

... Virksomheten skal bidra til å realisere de til enhver tid gjeldende sektormålene for forskning og høyere utdanning. Virksomheten har ansvaret for nasjonal samordning og har et overordnet forvaltningsansvar på IKT-området ...

- **§ 5 Brukermedvirkning**

For å ivareta institusjonenes behov og interesser, skal det etableres hensiktsmessig og forpliktende brukerinvolvering som innebærer tydelig medvirkning både fra institusjonene i høyere utdanning og forskning og øvrige brukere av tjenestene, f.eks. innen helsesektoren.

Forskning - bakteppet

- UH-sektoren
- Helseforetakene
- Forskningsinstituttene

Prosesen fram til en handlingsplan

- Målbildene i handlingsplanen er hentet fra styringsdokumenter i sektoren og tilpasset noe.
- Ut i fra målbildene er det etablert initiativer som er ansett som viktige for å nå disse målene.
- Hvert initiativ vil ha ulike prosjekter som er mer konkrete.
  - Til slutt skal disse settes sammen til en felles handlingsplan for sektoren

Initiativoversikt Forskning

#	Initiativ	Aktiviteter			
		2019	2020	2021	2022-2025
F1	Profesjonalisert forskningsstøtte. Støttetjenester som forenkler alle trinn i forskningsprosessen og sikrer at registrert informasjon kan gjenbrukes.	Etablere nasjonal ID for prosjekt. Planlegge tjenestekjeden.	Starte etablering av nasjonalt vitenarkiv. Realisere gjenbruk av metadata.	Videreutvikle	Avhenger av tidligere planer
F2	Felles opplæringstilbud. Forskere og administratorer skal enkelt finne den hjelpen og veiledningen de trenger, når de trenger den.	Planlegging	Etablere nasjonal plattform for e-læring	Videreutvikle	
F3	Tjenester for å støtte samarbeid. Forskere skal enkelt og sømløst kunne samarbeide med kolleger nasjonalt og internasjonalt og på tvers av fagområder	Etablere i regi av IMD. Utrede om det trengs mer	Avhenger av resultat av utredning	Avhenger av resultat av utredning	
F4	Koordinering av tiltak for åpen forskning. Tiltak hos ulike aktører for å fremme Åpen forskning (Open Science) blir koordinert på en måte som bidrar til å øke den samlede effekten, og alle interessenter er godt informert.	Etablere koordineringsfunksjon og arbeidsgrupper. Fordele roller og ansvar.	Koordinering og informasjon	Koordinering og informasjon	Koordinering og informasjon
F5	Åpne publikasjoner. Alle norske vitenskapelige publikasjoner skal være åpent tilgjengelige innen 2024 (Open Access), og Norge skal bidra i det internasjonale arbeidet for å sikre at dette også skjer internasjonalt.	Forhandlinger. Vitenskapelig for de som ikke har. Statistikk. Vurdere insentivsystemer.	Forhandlinger. Videreutvikle statistikk. Finansieringsordning. Insentivsystemer?	Forhandlinger. Ellers avhengig av utviklingen.	Avhengig av utviklingen.
F6	Tilgjengeliggjøring av forskningsdata. Forskningsdata fra norske prosjekter skal følge FAIR-prinsippene (gjenfinnbare, tilgjengelige, interoperable og gjenbrukbare).	Planlegge. Beskrive rollen som datakurator.	Starte samordning av tjenester for dataarkiv og datahåndteringsplan	Avhenger av resultat av planlegging	Avhenger av utviklingen
F7	Tilgang til offentlige data. Mer effektive rutiner for forskere som trenger tilgang til offentlige data som grunnlag for sin forskning.	Kartlegge eksisterende tjenester og behov. Single sign-on.	Avhenger av resultat av kartlegging	Avhenger av resultat av kartlegging	
F8	Felles tjenester for lagring og beregninger. Sikre at alle forskere har tilgang til generiske tjenester for lagring og beregning.	Koordinere med parallelle prosesser, utrede og evt. planlegge fremtidig initiativ	Avhenger av resultat av utredning	Avhenger av resultat av utredning	Produksjon + videreutvikling
F9	Gode rapporter og beslutningsstøtte. Ledere skal ha tilgang til informasjon de trenger for å kunne ta gode beslutninger og strategiske valg.	Videreutvikling	Videreutvikling	Videreutvikling	

Undersøkelse av 516 artikler publisert i tidsrommet 1991-2011.

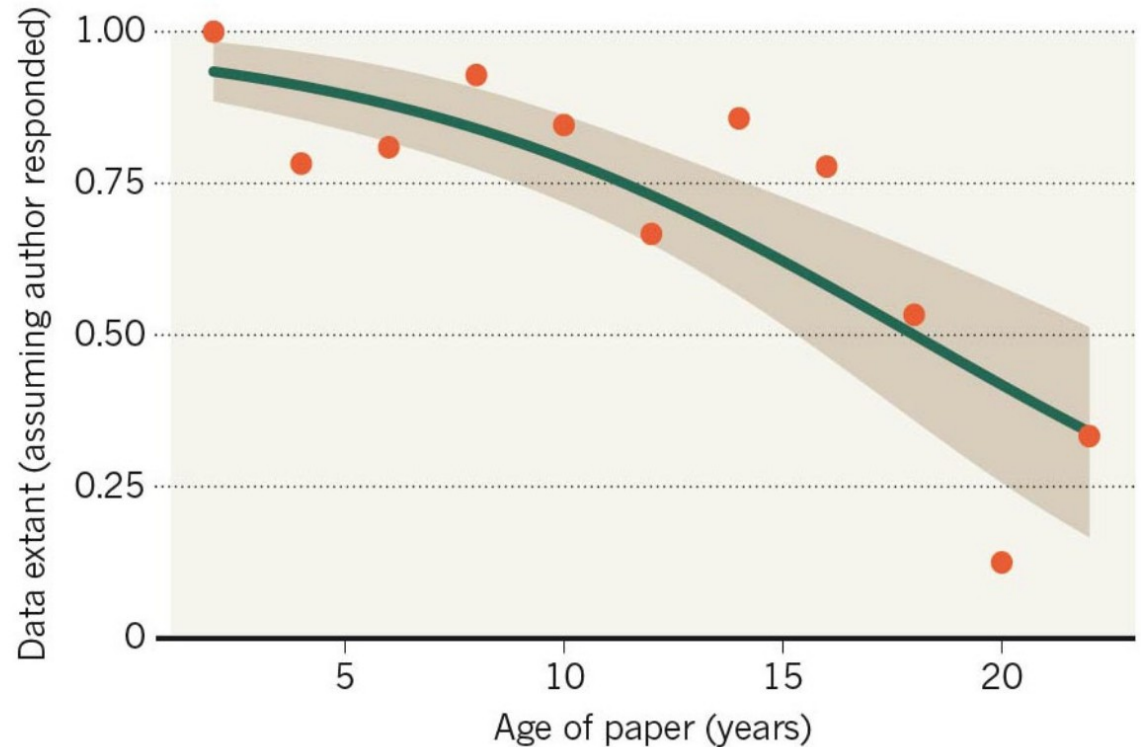
- Tilgang til data sterkt (negativt) påvirket av artikkelens alder:
- Eksistens av data: 17% nedgang per år. Hovedårsaker: Forsvunnet eller lagret på enheter umulige å åpne.
- Gyldighet på kontaktinformasjon: 7% nedgang per år.

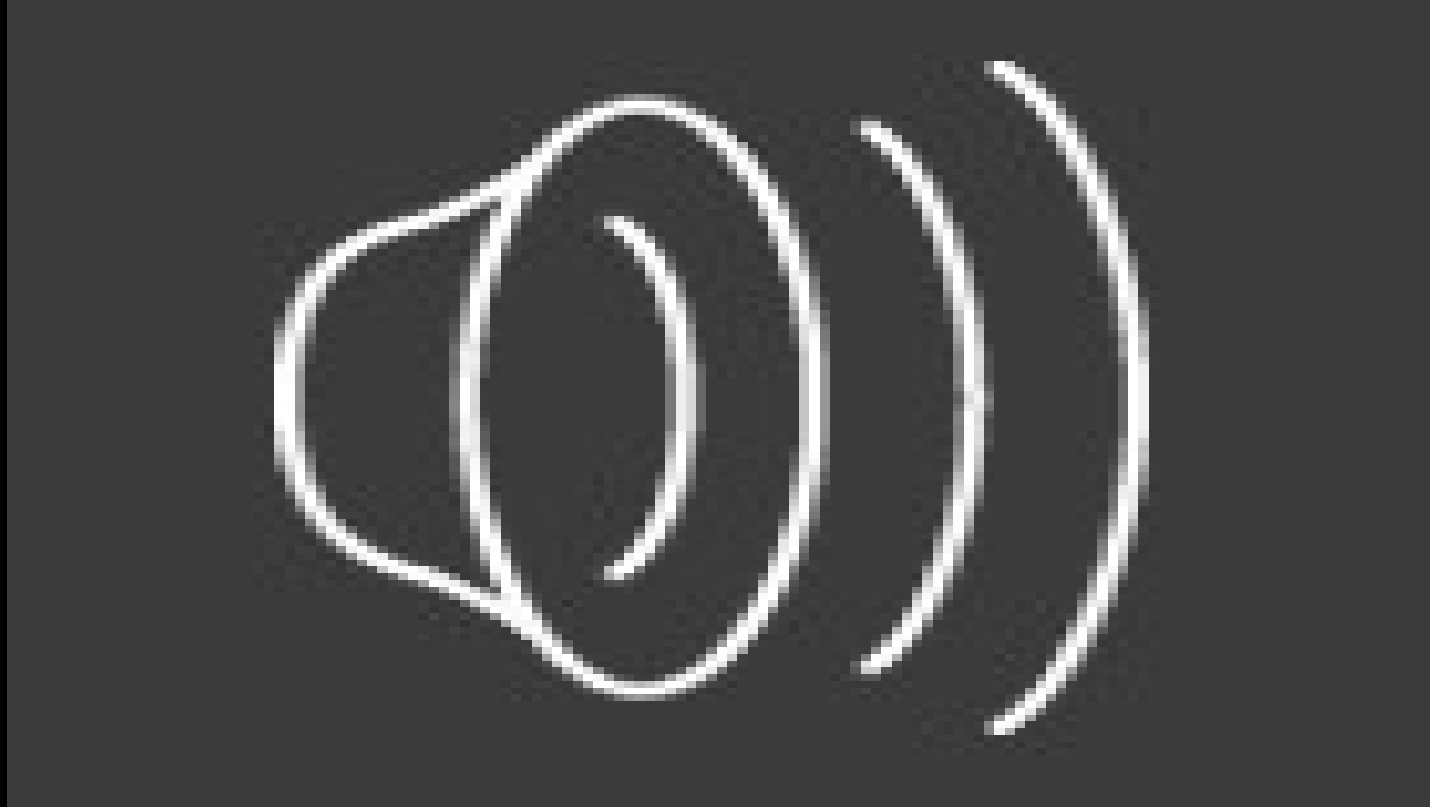
“Our results reinforce the notion that, in the long term, research data cannot be reliably preserved by individual researchers, and further demonstrate the urgent need for policies mandating data sharing via public archives.”

(Vines et al., 2014)

MISSING DATA

As research articles age, the odds of their raw data being extant drop dramatically.

UiT Norges arktiske universitet,
2016

- Professor Rob Barrett ved Tromsø Museum – Universitetsmuseet (TMU) ble tildelt UiTs formidlingspris 2018.
- I over 40 år har han samlet inn data om sjøfugler og trekkfugler.
- De siste årene har han gjort en pionerinnsats for å gjøre sine forskningsdata tilgjengelig for publikum.

Politikk og strategier og forhandlinger

«Regjeringens mål er at innen 2024
skal alle norske vitenskapelige
artikler finansiert av offentlige
midler være åpent tilgjengelig»
(Kunnskapsdepartementet, 2017)

- OA 2020 - EU
- OA 2024 - Norge
- DORA

Strategy

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Forhandlinger med vitenskapelige forlag

- Per i dag er forhandlingene langt på etterskudd.
- Skal være et møte i forhandlingsdelegasjonen på fredag – som består av Unit, Institusjonsledelse (rektorer og prorektorer) og bibliotekledelse ved de største institusjonene – det ventes avklaringer
- Høye kostnader og lav villighet til OA.
- Overgangsavtaler

Forhandlingsbakgrunn

- **Nasjonale retningslinjer**

- Offentlig finansiert forskning skal være åpent tilgjengelig
- Forskningsmiljøer er forventet å arbeide for at sentrale abonnementsbaserte tidsskrift innen eget fagområde beveger seg mot åpen tilgang
- Gull-OA er foretrukket: Forskere skal undersøke muligheten for publisering i åpne tidsskrift og velge dette hvis det er faglig akseptabelt
- Institusjoner og konsortier som forhandler avtaler med forlag skal sikre at avtalene har åpen tilgang uten økning i totale kostnader og at avtalebetingelsene er åpne og transparente

- **UHR – støttebrev**

- Artikler med korresponderende forfattere fra Norge skal være åpent tilgjengelig ved publiseringstidspunktet
- Åpen publisering skal ikke øke totalkostnadene i avtalene
- Full åpenhet i lisensbetingelser, kostnader og forretningsmodeller
- Permanent tilgang til innhold publisert i abonnementstidsskrifter
- Det skal vises bevegelse mot avtaler der kostnader er knyttet til volum på norske institusjoners publisering

Avtaler til forhandling

ELSEVIER

Antall titler: 2300

Antall titler: 1400

Antall titler: 2000

Antall titler: 2200

Det forhandles på overtid med alle forlagene

- **Hvor står vi nå**
- Ser ut til at vi kommer i havn med minimum ett forlag
- Ser ut til at vi ikke kommer i havn med minimum ett forlag
- Dette betyr at det forhandles videre med dem vi ikke kommer i havn med selv om det kan bety kortere eller lengre nedstenging av abonnementstilganger.

Oversikt over status i andre land - forhandlinger med de 4 største forlagene

	Elsevier	Springer	Taylor & Francis	Wiley
Sverige	Brudd - ingen tilgang	OA-avtale Reforhandles i 2019	Til forhandling i 2019 med OA-element inkl	Til forhandling i 2019 med OA-element inkl
Finland	OA-avtale	OA-avtale	Brudd	Brudd
Danmark	Normal avtale	Normal avtale	Normal avtale	Normal avtale
Tyskland	Brudd - ingen tilgang	OA-avtale Reforhandles i 2019	Til reforhandling i 2019	OA-avtale
Polen	Forhandler	Ukjent	Ukjent	Ukjent
Ungarn	Brudd - ingen tilgang	Ukjent	Ukjent	Ukjent
Frankrike	Normal avtale	Normal avtale	Normal avtale	Normal avtale
Nederland	OA-avtale - reforhandles 2019	OA-avtale Reforhandles i 2019	OA-avtale	OA-avtale
Østerrike	Normal avtale	OA-avtale	OA-avtale	OA-avtale
England	Normal avtale	OA-avtale	Normal avtale	Normal avtale - reforhandles 2019 med OA-element
Irland	Normal avtale - til reforhandling 2019 som OA-avtale	Ukjent	Ukjent	Ukjent

Access to scholarly journals

About changes in access to scholarly journals for UiB, UiO, NTNU, and UiT, and alternative ways to find research articles

WOMEN'S STUDIES INTERNATIONAL FORUM

23/6

November–December

pp 1–240

March

<http://site.uit.no/oa/en/home/>

**OVERVIEW OF AFFECTED
JOURNALS**

[READ MORE](#)

FREQUENTLY ASKED QUESTIONS

[READ MORE](#)

ALTERNATIVE METHODS

[READ MORE](#)

Takk for meg!

Johanne Raade
Bibliotekdirektør

Universitetsbiblioteket
UiT Norges arktiske universitet

Narma-konferansen
Mars 2019